

El dret a la cultura és un dret inalienable i inherent a la persona. La igualtat d'oportunitats pel que fa a l'accés a la cultura, a les obres d'art, al patrimoni i a les pràctiques artístiques és un dels valors de la identitat.

Resolució de l'ONU 48/96

Noves mesures d'accessibilitat als museus

**Institut de Cultura de Barcelona (ICUB)
Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMD)**

**Ajuntament
de Barcelona**

Des de fa més de 10 anys, l'Institut de Cultura de Barcelona (ICUB) i l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMD) porten a terme conjuntament una dinàmica de treball continuada amb l'objectiu de promoure i millorar l'accessibilitat als diferents equipaments culturals de la ciutat, així com els programes que des de l'ICUB es porten a terme.

L'IMD és l'organisme que facilita l'assessorament tècnic i especialitzat, així com el vincle amb els usuaris i entitats afectades. Aquest coneixement permet incidir en les necessitats més específiques dels diferents col·lectius.

L'Institut de Cultura ha realitzat en els darrers anys un esforç important, tan a nivell d'equipaments com d'activitats – Festival Grec, Mercè, Santa Eulàlia, Cavalcada de Reis...- per tal de portar a terme i garantir a tots els ciutadans i ciutadanes l'accessibilitat universal a la cultura i al patrimoni col·lectiu.

En aquest sentit, l'any 2017 es va crear la **Taula d'Accessibilitat dels museus i centres expositius** on es troben representats les persones referents en qüestions d'accessibilitat de cada un dels 15 museus, arxius i centres d'art que aplega l'Institut de Cultura de Barcelona juntament amb representats de l'IMD, que aporten el seu assessorament específic al grup de treball. Durant el 2018 se'n van celebrar 4 sessions.

PRINCIPALS MESURES REALITZADES EL 2018

Fruit de la col·laboració i treball conjunt entre els dos instituts, i de la complicitat dels diferents equipaments que formen part de la Taula d'Accessibilitat, durant l'any passat es van implantar una sèrie de mesures als diferents centres patrimonials.

Aquestes mesures, que han estat finançades per l'IMD amb pressupost provinent de la **taxa turística**, amb un import total de **60.000 euros** han estat les següents:

Adquisició d'anells magnètics en 5 centres patrimonials

Amb l'objectiu de millorar el punt d'atenció accessible, durant el 2018 s'han adquirit anells magnètics portàtils per a 5 centres: Jardí Botànic (MCNB), Monestir de Pedralbes, Museu Frederic Marès, Museu de la Música, i Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona.

L'anell magnètic és un mitjà de suport a la comunicació, que permet fer arribar el senyal d'àudio desitjat correctament a l'audiòfon o a l'implant coclear, eliminant el soroll de fons.

Museu del Disseny

Mesures d'accessibilitat de l'exposició permanent

L'exposició "Dissenyes o treballes? La nova comunicació visual 1980 – 2003" va ser inaugurada el passat mes de juny de 2018 i compta amb algunes mesures d'accessibilitat

per a persones amb discapacitat visual o baixa visió, però que també són d'interès per a tot el públic. Gràcies a Wheris, l'aplicació gratuïta per a telèfons mòbils, les persones amb discapacitat visual només han d'acostar el mòbil a alguna de les peces de l'exposició que incorporen l'accessibilitat per escoltar una

audiodescripció de la peça, ja sigui en català, castellà o anglès.

En total són set les peces seleccionades, una per cada àmbit de l'exposició, accessibles a tot el públic. També s'ha creat una versió tàctil de les peces seleccionades amb diverses textures i relleus. Wheris va ser un dels guanyadors en el concurs 'Apps per a tothom' i va ser reconegut pel jurat com la millor aplicació de nova creació amb el premi 'Best New App'.

Al final de l'exposició es pot veure el vídeo *Protagonistes: Onze dissenyadors expliquen com van viure el desenvolupament de la seva professió entre el 1980 i el 2003*. Aquest vídeo està subtítulat en català, castellà i anglès successivament, especialment pensat per a persones amb discapacitat auditiva

Mapa tàctil de la planta baixa

Al taulell d'atenció al públic de la planta baixa el museu compta amb un mapa tàctil de situació i orientació a disposició de les persones amb discapacitat visual o baixa visió, perquè puguin orientar-se a la sala i localitzar els 7 punts accessibles on hi ha unes làmines tàctils i informació en Braille i lletra ampliada. Aquests 10 mapes en català, 10 en castellà i 5 en anglès són un recurs per deixar en préstec als usuaris, que cal lliurar i retornar al taulell d'atenció al públic un cop finalitzada la visita.

Jornades "Disseny per viure" dedicades a la diversitat funcional

El passat mes de novembre el Museu del Disseny va posar la mirada de la tercera edició de les **jornades "Disseny per viure"** a l'entorn de la diversitat funcional amb l'objectiu de mostrar i recollir idees, propostes, projectes, que exploren com el disseny pot fer de mediador entre nosaltres i les nostres capacitats o la manca d'elles. Tecnologia, disseny, empatia i una mirada social poden transformar en empoderament una situació inicial de discapacitat. Les jornades van comptar amb mesures d'accessibilitat comunicativa: subtítolació, intèrpret en LSC (llengua de signes catalana) i intèrprets en sordceguesa.

Jardí Botànic

Nous plafons en Lectura Fàcil

Els textos en lectura fàcil són aquells que segueixen les directrius internacionals de l'IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions) i d'Inclusion Europe pel que fa al llenguatge, el contingut i la forma.

La Lectura Fàcil és una eina clau per oferir uns continguts científics clars i accessibles per a totes les persones, i especialment per a les que tenen dificultats lectores transitòries o permanents.

Vehicle elèctric

El Jardí Botànic també ha adquirit el 2018 el segon **vehicle elèctric** destinat a persones amb mobilitat reduïda

Museu Etnològic i de Cultures del Món

Tecnologia *beacons* a la seu de Montjuïc per fer accessibles mitjançant app els continguts en diferents llenguatges.

Barcelona Sense Barreres és una aplicació mòbil gratuïta, impulsada per l'Ajuntament de

Barcelona, que permet rebre informació d'interès quan es passa per davant del lloc on hi ha instal·lat el dispositiu emissor. L'aplicació és accessible a persones amb discapacitat visual. Els beacons són petites balises emissores d'un senyal Bluetooth identificatiu que, en arribar a qualsevol mòbil amb l'aplicació instal·lada, fa que s'hi mostri la informació prèviament introduïda a l'aplicació. Aquesta informació pot ser llegida o escoltada per l'usuari, poden ser

audiodescripcions del lloc o de les peces exposades, descripcions en lectura fàcil, poden incorporar vídeos amb llengua de signes, etc. L'aplicació facilita la modificació i ampliació de continguts, d'una manera més dinàmica que els continguts estables en suport físic que es poden trobar en els espais del museu.

Centre d'Art Contemporani de Barcelona – Fabra i Coats

Edició dels textos en Lectura Fàcil a l'exposició *Duae Collective*

L'exposició està ubicada a l'Espai Zero del Centre d'Art Contemporani de Barcelona – Fabra i Coats, a peu de carrer. El text introductor de la mostra ha estat treballat per a simplificar la seva lectura, tant des del punt de vista tipogràfic com el contingut en ell mateix -més senzill i divulgatiu-.

D'altra banda, hi ha diversos elements de l'exposició que s'han posat a una alçada adequada a persones amb problemes de mobilitat o que van amb cadira de rodes, alguns exemples són l'alçada de les vitrines, o dels penjadors dels auriculars per escoltar els vídeos.

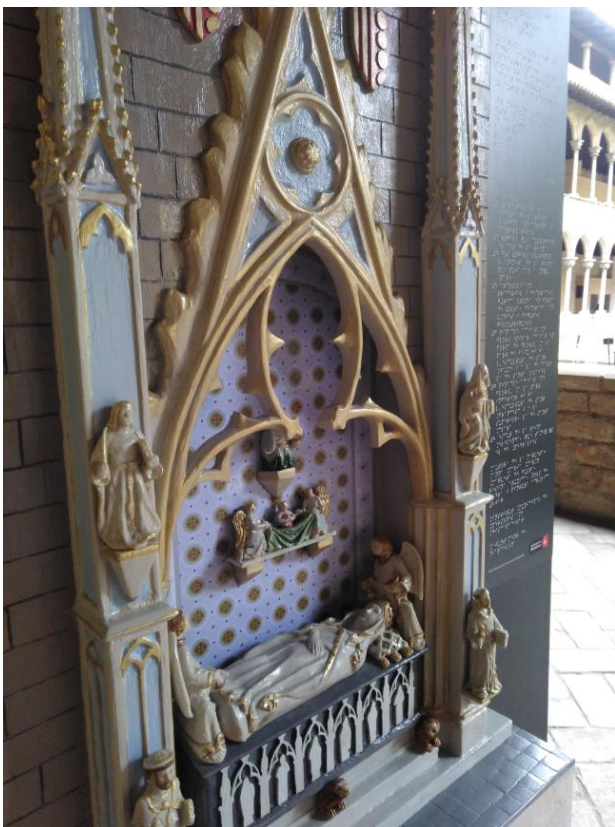

Museu Monestir de Pedralbes

Maqueta tàtil 3D de la tomba de la reina Elisenda de Montcada

El monument sepulcral de la reina Elisenda és un dels conjunts funeraris més interessants de la Catalunya del 1300 per la seva significació com a comanda reial, per les característiques formals i tipològiques i per la seva qualitat i conservació. D'autor desconegut, s'aplega dins el grup d'obres atribuïdes al "mestre de Pedralbes".

El monument funerari de la reina Elisenda és un conjunt organitzat en dues cares, una al presbiteri de l'església i l'altra al claustre del monestir. Ubicat entre dos contraforts, just al costat de la capella de sant Miquel, abasta dos pisos del claustre. Probablement va ser concebut a l'inici de la construcció de l'església, segons desig de la reina. Es tracta d'un sarcòfag únic cobert amb una tapa plana damunt la qual descansa la figura jacent d'Elisenda, vestida com a reina al cantó del presbiteri i com a penitent al cantó del claustre, on la veneraven les religioses del monestir. El programa iconogràfic que completa el conjunt és idèntic a les dues bandes.

La tomba de la reina Elisenda és un gran monument escultòric-arquitectònic que es visualitza des de dos espais diferents del monestir: l'església i el claustre. Per la banda del claustre, la tomba es pot veure en horaris de visita del museu. Mentre que per la banda de l'església, només es pot veure en horaris més restringits, d'11 a 13h, i de 18.30 a 19.30h (horari de missa).

Les característiques físiques d'aquest element dificulten la comprensió de l'element a tots els públics, sobretot quan no és possible veure la tomba per la banda de l'església.

Per aquest motiu, es va considerar interessant la creació d'una **maqueta tàctil del monument funerari que permetés als invidents comprendre els elements formals que el configuren, a la vegada que permetés a la resta d'usuaris apreciar el seu disseny**. La realització de la maqueta a escala permet a tots els usuaris apreciar el disseny general d'un projecte escultòric- arquitectònic de gran envergadura. Així doncs, **un projecte d'accessibilitat per a persones invidents esdevé un projecte de disseny universal**.

En aquest sentit doncs, es va considerar que era de gran importància, garantir-ne l'accessibilitat física amb la creació d'una peanya giratòria que es pot pujar i baixar per tal que les persones de baixa estatura –nens, persones amb cadira de rodes,...- puguin tocar i contemplar la maqueta a la seva alçada. Així mateix, les cartel·les informatives es van produir amb textos de grans caràcters contrastats i Braille i el contingut està adaptat a lectura fàcil.

Dades tècniques

Escala 1: 8

Autora: Anna Maria Marín

Material: fusta, resina atòxica, pols de pedra i pintura acrílica

El cost de la maqueta ha estat de **18.635,10 €**, finançada íntegrament per l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat a través de taxa turística.

Visites adaptades per a grups i escoles amb diversitat funcional (visual i intel·lectual).

El Monestir de Pedralbes ofereix també aquestes activitats adaptades que es programen a l'agenda del monestir a demanda del públic individual, però sobretot per donar visibilitat a la necessitat que la programació dels centres culturals sigui universal i accessible per tots els públics.

Projecte Guia'm

El passat 23 de febrer es va estrenar la iniciativa Guia'm en aquest equipament. Es tracta d'un projecte d'inserció laboral per a joves amb el síndrome d'Asperger com a guies de patrimoni cultural. El projecte pretén incidir en la normalització social del síndrome d'Asperger des d'una doble vessant: la inserció laboral de les persones adultes que tenen aquesta condició i la visibilització social d'un trastorn que es caracteritza per la heterogeneïtat de les persones afectades.

Col·laboració amb el Districte de les Corts per la millora de l'accessibilitat en aquest equipament

El districte de les Corts i el Monestir de Pedralbes mantenen des de fa temps una estrena col·laboració que ha permès, amb l'objectiu de millorar l'accessibilitat al territori i els seus equipaments, crear unes visites accessibles que van ser dissenyades per la càtedra de Turisme Responsable i Hospitalitat de la Universitat Ramon Llull i compten amb un material de suport específic per a persones amb autisme i invidents. En aquest sentit, fa poques setmanes el districte de les Corts i l'empresa Vodafone han signat un contracte per tal de senyalitzar el Museu Monestir de Pedralbes per a les persones amb discapacitat visual.

Apropa Cultura

Els museus de l'ICUB es van adherir a l'Apropa Cultura el 2017. Apropa Cultura és una plataforma que facilita la col·laboració entre els equipaments culturals i les entitats socials per promoure la inclusió i la transformació social a partir de la cultura. La plataforma ofereix preus reduïts a entitats que treballen amb col·lectius amb risc d'exclusió social a fi i efecte de fomentar l'ús de la cultura en el dia a dia de les entitats socials i visibilitat les accions socioeducatives de les entitats culturals.

Un total de 4.021 usuaris d'Apropa Cultura han passat els diferents museus i centres patrimonials durant el 2018.

EQUIPAMENT	TOTAL PLACES	TOTAL GRUPS
Monestir de Pedralbes	955	68
Castell de Montjuïc	784	52
Museu Etnològic de Barcelona	750	60
Museu d'Història de Barcelona (MUHBA)	518	37
El Born Centre de Cultura i Memòria	446	37
Museu del Disseny Barcelona	385	24
Museu Frederic Marès	183	12
TOTAL GENERAL	4.021	290

Institut de Cultura de Barcelona
Oficina de premsa
La Rambla, 99, 08002 Barcelona
Tel 93 316 10 69
premsaicub@bcn.cat

Imatges i dossier per a premsa disponibles a l'enllaç
<https://eicub.net/share/service/publicSite?node=workspace://SpacesStore/e2759417-1404-42b6-952b-91b6229b5d6c>